

Slovenščina
na tujih univerzah

SVETOVNI
DNEVI
SLOVENSKE
KULTURE

3.–9.

DECEMBER

2016

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

CENTER ZA SLOVENŠČINO
KOT DRUGI IN TUJI JEZIK
ODDELEK ZA SLOVENISTIKO

KAZALO

4	Država in narod
6	Zgodovina
8	Naravna in kulturna dediščina
10	Gospodarstvo
12	Turizem in kulinarika
14	Znanost in tehnologija
16	Književnost
18	Glasba
20	Likovna umetnost, arhitektura in oblikovanje
22	Uprizoritvene umetnosti in film
24	Šport

Knjižico uredila Mojca Nidorfer Šiškovič, grafično zasnovala Nina Urh, tehnično uredila Mateja Lutar, tisk Birografika Bori.

Založila Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, izdal Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko, za založbo Branka Kalenič Ramšak, dekanja Filozofske fakultete.

Publikacija je brezplačna.

© Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, 2016. Vse pravice pridržane.

Naklada 2800 izvodov.

Ljubljana, november 2016

PROJEKT SVETOVNI DNEVI SLOVENSKE KULTURE

Spoštovani,

pred vami je knjižica, v kateri vam v le nekaj besedah predstavljamo slovensko kulturo. *Država in narod, Zgodovina, Naravna in kulturna dediščina, Gospodarstvo, Turizem in kulinarika, Znanost in tehnologija, Književnost, Glasba, Likovna umetnost, arhitektura in oblikovanje, Uprizoritvene umetnosti in film in Šport* so področja, ki smo jih izpostavili v okviru letošnjega obsežnega mednarodnega kulturnopromocijskega projekta **Svetovni dnevi slovenske kulture** v organizaciji programa Slovenščina na tujih univerzah.

Cilj letošnjega, že osmega skupnega projekta slovenistik in učiteljev slovenščine po svetu je bila priprava e-gradiv za poučevanje slovenske kulture na tujih univerzah. Za vsako področje smo z učitelji, ki so se že leto prej na daljavo povezali v delovne skupine, pripravili pregledna besedila in predstavitve (ppt) z aktualnim in arhivskim gradivom, s spletnimi povezavami in z drugimi viri, dodali pa smo tudi naloge za študente. Vse gradivo se nahaja v e-učilnici *Svetovni dnevi slovenske kulture*, učitelji pa ga bodo lahko pri uporabi sproti prilagajali študijskim programom in potrebam svojih študentov – njihovemu znanju slovenščine, poznavanju posameznih področij slovenske kulture, ter študijskim in medkulturnim ciljem poučevanja, v okviru katerih domuje slovenska kultura na univerzah po svetu. E-učilnico bomo tudi v prihodnje redno posodabljali, dodajali vsebine in gradiva.

Projekt **Svetovni dnevi slovenske kulture** se bo na več kot 50 tujih univerzah, kot je že tradicija, zaključil s številnimi prireditvami v tednu od 3. decembra, ko v Sloveniji obeležujemo *Ta veseli dan slovenske kulture*, pa do 9. decembra 2016. V tem času bo slovenska kultura po svetu zaživela v različnih oblikah – s filmskimi in z literarnimi večeri, nastopi gostujočih predavateljev, umetnikov ter kulturnikov iz Slovenije in tujine, pa tudi s kulinaričnimi sprehodi po slovenskih pokrajinah. Projekt organiziramo v sodelovanju s tujimi univerzami, katerih del študijskih programov je tudi slovenščina, skupaj s študenti slovenščine, slovenskimi diplomatskimi predstavništvi, z Društvom Ljudmila ter s številnimi drugimi institucijami v Sloveniji in po svetu.

Kultura je *sol* naroda, kot pravijo, je njegovo bogastvo, ki se oblikuje skozi zgodovino, naravne danosti in družbene spremembe ter vsakdanje življenje ljudi, določajo jo stereotipi, predsodki, dosežki, bolečine in sreča.

Želimo vam veliko navdihujočih srečanj s slovensko kulturo.

Dr. Mojca Nidorfer Šiškovič

vodja programa Slovenščina na tujih univerzah

DRŽAVA
IN
NAROD

V letu 2016 praznujemo petindvajsetletnico države Slovenije. Razglašena je bila **25. junija 1991**, pol leta po plebiscitu o samostojnosti 23. decembra 1990, na katerem smo se Slovenci odločili za ločitev od Jugoslavije. V tistem času smo dobili tudi nove državne simbole, kot so zastava, grb in himna. **Zastava** ima tri vodoravne pasove, ki so od zgoraj navzdol bele, modre in rdeče barve, v njenem levem gornjem delu pa je **grb**. Ta ima obliko ščita in je rdeče obrobljen. Na njem je na modri podlagi lik Triglava v beli barvi, pod njim sta dve valoviti modri črti, ki ponazarjata morje in reke, nad njim pa so v obliki navzdol obrnjenega trikotnika razporejene tri zlate šesterokrake zvezde grofov Celjskih. Celjski so najpomembnejša srednjeveška plemiška rodbina, ki je izvirala z območja današnje Slovenije. Triglav, ki je z 2.864 m najvišja slovenska gora, pa velja za osrednji slovenski narodni simbol vsaj od sredine 20. stoletja. Slovenska **himna** je sedma kitica pesmi *Zdravljica* z izrazito humanističnim sporočilom. Njen avtor je France Prešeren (1800–1849), veliki romantični pesnik in prav tako pomemben slovenski simbol.

Slovenija ima dobra **dva milijona prebivalcev**, njeno ozemlje pa **obsega 20.273 km²**. Na jugovzhodu meji na Hrvaško, na severovzhodu Madžarsko, na severu Avstrijo in zahodu Italijo. Slovenska obala ob Jadranskem morju med Italijo in Hrvaško je dolga 47 km. **Glavno mesto Ljubljana** ima 280.000 prebivalcev, večja mesta pa so še Maribor, Celje, Kranj, Novo mesto, Domžale, Velenje, Nova Gorica, Kamnik, Krško, Slovenska Bistrica, Brežice, Ptuj. Na severovzhodu Slovenije živi madžarska manjšina, ob Jadranski obali pa italijanska manjšina. Obe imata zagotovljeno pravico do rabe madžarskega

oz. italijanskega jezika ter do svojega poslanca v parlamentu. Med priseljenim prebivalstvom, ki večinoma izvira iz drugih republik nekdanje Jugoslavije, prevladujejo Hrvati, Bošnjaki in Srbi. Slovenci živijo tudi v sosednjih državah, zlasti na vzhodu Italije in na jugu Avstrije, ter drugod po svetu.

Republika Slovenija je **parlamentarna demokracija**. Predstavlja jo predsednik, ki je izvoljen za dobo petih let. Slovenski parlament je dvodomen. Sestavljata ga državni zbor (politično predstavništvo strank) in državni svet (zastopstvo nosilcev socialnih, gospodarskih, poklicnih in lokalnih interesov). Dvodomnost je asimetrična, saj ustava ne predvideva enake politične moči za oba domova. **Državni zbor** šteje 90 poslancev, sestavljajo ga poslanci državljanov Slovenije, vanj se vedno izvoli tudi po en poslanec italijanske in madžarske narodne skupnosti. **Državni svet** sestavlja 40 članov in ti se volijo za dobo petih let. Vlado Republike Slovenije sestavljajo predsednik in ministri. Vlada in posamezni ministri so v okviru svojih pristojnosti samostojni in odgovorni državnemu zboru. Upravno je Slovenija razdeljena na **212 občin**, od teh jih ima 11 status mestne občine.

Med članice Organizacije združenih narodov je bila Slovenija sprejeta 22. maja 1992. Danes je članica Sveta Evrope, Svetovne trgovinske organizacije, Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi, zveze NATO, Schengenskega sporazuma ter drugih svetovnih organizacij. Od **1. maja 2004** je članica **Evropske unije**, leta 2007 pa je slovenske tolarje zamenjala za skupno valuto **evro**. Iz Slovenije prihaja 8 poslancev Evropskega parlamenta. Slovenija je Svetu EU predsedovala enkrat, in sicer od januarja do junija 2008.

ZGODOVINA

Slovenija je samostojna in neodvisna država sicer šele od leta **1991**, vendar se je na ozemlju današnje Slovenije pisala silno bogata in razgibana zgodovina, ki sega v čas pred poselitvijo Slovanov. Arheološke ostaline pričajo o poseljenosti današnjega slovenskega ozemlja že v prazgodovini, nato pa so ga zavzeli Rimljani in zasnovali naselbine, ki so se kasneje razvile do današnjih mest.

Predniki Slovencev so se v Vzhodne Alpe priselili konec 6. stoletja in v 7. stoletju oblikovali prvo slovansko neodvisno državno tvorbo **Karantanijo**, ki pa je samostojnost kmalu izgubila. Po vključitvi v Frankovsko državo se je začelo pokristjanjevanje, o čemer pričajo tudi Brižinski spomeniki, najstarejši latinični zapis v slovanskem jeziku. Vsa ta različnost in tudi geografska pestrost sta ta mali prostor v srcu Evrope zaznamovali in obogatili s posebnostmi, ki so se ohranile do današnjih dni. Dejstvo je tudi, da je bilo ozemlje današnje Slovenije vse do 20. stoletja v rokah tujcev. V srednjem in novem veku ga je zaznamovala habsburška oblast, ki so se ji na začetku 15. stoletja za kratek čas uspeli zoperstaviti **Celjski grofje**. Kljub zatiranju in stalnim pritiskom ter težnjam po asimilaciji smo se Slovenci vendarle uspeli razviti v narod.

Pri oblikovanju lastne identitete je imelo zelo pomembno vlogo protestantsko gibanje v 16. stoletju. V tem času se je začel oblikovati slovenski knjižni jezik, **Primož Trubar** pa je napisal prvi slovenski knjigi. Sledila je protireformacija, ki je izničila veliko naprednih protestantskih pridobitev in za stoletje na mnogih področjih zavrla razvoj slovenske kulture.

Med letoma 1809 in 1813 je slovensko ozemlje prešlo pod upravo francoskega cesarstva. Ustanovljene so bile **Ilirske province**, ki so s spodbujanjem rabe slovenščine in z združitvijo nekaterih slovenskih dežel vplivale na krepitev slovenske nacionalne zavesti. Slovensko narodno prebujanje se je postopoma stopnjevalo in leta **1848** je nastal prvi slovenski politični program, imenovan **Zedinjena Slovenija**, ki je zahteval združitev vseh slovanskih dežel. V drugi polovici 19. stoletja se je začelo politično razhajanje med liberalno in katoliško strujo politikov.

Slovenija je po prvi svetovni vojni postala del **Kraljevine Jugoslavije**, po drugi svetovni vojni pa del **Socialistične federativne republike Jugoslavije**, ki je kljub totalitarnosti režima izvajala milejšo obliko socializma in je z zunanjo politiko, ki je temeljila na neuvrčenosti, v svetu uživala velik ugled. Konec 80. let 20. stoletja so se zaradi gospodarskih težav in nacionalističnih teženj začela trenja med republikami ter prizadevanja za slovensko osamosvojitve. Na plebiscitu leta 1990 se je za **samostojnost Slovenije** izreklo skoraj 90 odstotkov volivcev in do leta 1991, ko je postala samostojna in neodvisna država, ni bilo več daleč. Leta 2004 se je že samostojna in neodvisna Slovenija pridružila **Evropski uniji** in vojaški zvezi NATO, v začetku leta 2007 prevzela evro, v prvi polovici leta 2008 pa predsedovala Evropski uniji. Leta 2016 lahko Slovenija in njeni prebivalci s ponosom praznujemo četrto stoletje, torej polnih 25 let samostojnosti in neodvisnosti.

NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA

Znano je, da je Slovenija dežela, v kateri lahko dopoldne smučate v alpskem svetu, po smučanju pa se odpravite v Piran, kjer lahko že po dobri uri vožnje pijete kavo in opazujete morje. Prav tako je znano, da se lahko poleti najprej kopate v morju, čez dobro uro pa ste lahko že v gorah, kjer se lahko še bolj ohladite. Vse to dokazuje, da je ozemlje Slovenije, kjer se stikajo **romanski, germanski, ugrofinski in slovanski svet**, reliefno zelo raznoliko, deli pa se na pet naravnih enot: **alpsko, predalpsko, dinarsko, primorsko ter panonsko pokrajino**. Ta raznolikost se kaže tudi v kulturi države z nekaj več kot dvema milijonoma prebivalcev. Naravne danosti so sooblikovale podobo različnih tipov **hiš** (od alpske, panonske, sredozemske), prav tako so močno vplivale na oblikovanje različnih tipov **obrti** (npr. suhorobarstvo, oglarstvo) in na nastanek **običajev in šeg**, ki se lahko močno razlikujejo že od ene vasi do druge, tako se na primer panonska **ljudska noša** močno razlikuje od gorenjske oziroma primorske.

Ljudje, predvsem kmetje, so se pogosto ukvarjali z **domačo obrtjo**, ki so jo opravljali sami, v družini ali pa se je z njo ukvarjala cela skupnost. Domača obrt je kmetom, predvsem pa družinam z majhno posestjo, omogočila dodaten zaslužek, s katerim so si olajšali preživetje, ena takih obrti je bilo dežnikarstvo, več o tem si lahko ogledate na povezavi: www.rokodelstvo.si.

Kaj pa **legende, pravljice in bajke**? Tudi te kažejo na raznolikost in veliko bogastvo slovenske kulture, ki se prenaša iz roda v rod in zrcali izkušnje prednikov. Na Slovenskem so se legende popularizirale v 19. stoletju, ko so začele nastajati t. i.

mohorjanke ali mohorjanske povesti, namenjene verskemu poduku mladih bralcev. Danes nam slovensko kulturno

zgodovino na svojevrsten način odkrivajo tudi bajke, saj izražajo poseben odnos človeka do naravnih in nadnaravnih pojavov. Celovito zbirko bajk in legend je predstavila knjiga **Jakoba Kelemine** *Bajke in pripovedke slovenskega ljudstva* (1930). Naši predniki so si svet osmišljali tudi s pomočjo bajeslovnih bitij. Najbolj znan slovenski bajeslovni in folklorni lik **Kurent** (tudi Korant ali Korat) izvira še iz praslovanskih časov. Svet praslovanskega človeka so krojila tudi magična in demonska bitja, ki so bila bodisi živalskega bodisi človeškega porekla. Tako lahko ponekod na Slovenskem še danes najdemo pripovedi o **Ribi Faroniki**, bajeslovnem bitju, ki na svojem repu nosi svet. V alpskem svetu se je ohranila zgodba o **Zlatorogu**, kozlu z zlatimi rogovi, ki čuva zaklad. Naši predniki so se s prošnjami za pomoč obračali k višjim božanstvom, najbolj priljubljeni bogovi so bili **Veles, Živa in Svarun**.

Ljudje so se radi zabavali tudi zunaj svojih domov, npr. plesali ljudske plesne, kot so polka, štajeriš, kolo, in se za take priložnosti svečano oblekli v noše svojih krajev. Danes pa lahko to vidimo le še ob praznikih in nastopih folklornih skupin. Eden bolj priljubljenih in ohranjenih običajev je **pustovanje**, saj se takrat ljudje radi našemijo v smešne, strašljive, moderne ali tradicionalne like – ena bolj znanih mask je **ptujski kurent** (več o kurentovanju na Ptuju je na spletni strani www.kurentovanje.net).

Za področji na državni ravni skrbita Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije ter Zavod Republike Slovenije za varstvo narave ter številne druge organizacije in posamezniki.

GOSPODARSTVO

Zametek industrije na Slovenskem predstavlja zagon **idrijskega rudnika živega srebra** v letih od 1490 do 1500, pravi razvoj pa se je odvil v 19. stoletju z vključitvijo parnega stroja v proizvodnjo in z odprtjem železniške proge – t. i. **južne železnice** ki so jo gradili v 40. in 50. letih 19. stoletja in je povezala Dunaj preko Maribora, Celja in Ljubljane s Trstom, najpomembnejšim pristaniščem avstro-ogrske monarhije. Poleg že omenjenega rudarstva imata dolgo tradicijo še **obrtništvo** in **železarstvo**, a je v 19. stoletju kljub temu večina slovenskega prebivalstva živela od **kmetijstva**.

Industrializacija je razcvet doživela po 2. svetovni vojni v času socializma. Nastali so **industrijski velikani**, npr. še danes delujoči **Gorenje, Krka in Iskra**. Gospodarska rast je bila v 50. letih intenzivna, izboljšala se je preskrba prebivalstva, v obdobju solidnega blagostanja se je razvilo potrošništvo. Že v naslednjem desetletju se je gospodarstvo znašlo v težavah: plače so prehitro rastle, uvoz se je povečal, proizvodnja je padla in dinar je izgubljal vrednost. Ko je leta 1991 Slovenija postala samostojna država, so bile njene prednostne naloge izdati lasten denar – tolar, izvajanje restriktivne monetarne politike in postopno zmanjševanje inflacije. Kmalu je bila Slovenija prepoznana kot ena od najuspešnejših držav v tranziciji, postala je del globalnega razvoja: 1. maja 2004 je postala članica Evropske unije, s 1. januarjem 2007 je vstopila v evropski monetarni sistem in namesto dotedanjšega tolarja prevzela **evro**.

Kljub gospodarskemu uspehu se je država po letu 2008 soočala z različnimi izzivi, kot so **globalna kriza, privatizacija državnega premoženja in sorazmerno nizka konkurenčnost**. Gospodarska klima se po letu 2013 postopoma izboljšuje, Slovenija kot izvozno naravnano gospodarstvo pa je močno odvisna od razmer in vplivov zunanjega okolja. Najuspešnejše so intenzivne, nadpovprečno inovativne in močno izvozno usmerjene industrijske panoge, kot so **kovinska, avtomobilska, kemijska, farmacevtska in elektroindustrija**. Gorenje, Krka, Lek in Elan sodijo med najbolj prepoznavne **blagovne znamke**. Glavne trgovinske partnerice Slovenije so **Nemčija, Italija, Avstrija, Hrvaška in Francija**.

Največ delovno aktivnih, 65 %, je zaposlenih **v storitvenih dejavnostih, v industriji 23 %, v kmetijstvu in gozdarstvu pa 4 %**. Poleg **gozdov**, ki poraščajo 60 % površine države, so pomemben del slovenskega naravnega bogastva **kmetijska zemljišča**. Vse pomembnejši del gospodarstva je **turizem**, ki je tudi največji izvoznik storitev. Priljubljene turistične točke so **Piran, Portorož, Postojnska jama, Lipica, Ljubljana, Bled, Triglavski narodni park** in **Terme Čatež**. Slovenija se promovira z zeleno znamko **I feel Slovenia oz. Slovenijo čutim**. Dežela in s tem tudi gospodarstvo namreč stremi k trajnostnemu razvoju, sožitju z naravo in inovativnosti. Z odlično infrastrukturo, dobro izobraženo delovno silo in s strateškim položajem med vzhodom in zahodom se na lestvici BDP na prebivalca v JV Evropi uvršča na vrh.

TURIZEM IN KULINARIKA

Zelena, aktivna in zdrava Slovenija beleži v zadnjem letu rekordne rezultate v turizmu. Da so danes najatraktivnejše destinacije **Ljubljana**, **Blejski grad** in **Postojnska jama**, čivkajo že vrabci na strehi, nas pa je presenetilo spoznanje, da je večino tega sveta že leta **1689** odkril in o njem pisal **Janez V. Valvasor** v *Slavi vojvodine Kranjske*. Podzemna privlačnost Postojnske jame in kraškega sveta je brezčasna in sodobnega popotnika ne očara nič manj, kot je znane leta **1868** ustanovitelja svetovno davne turistične agencije Thomasa Cooka, ki ju je po obisku nemudoma vključil v svojo **Evropsko turo**. Tujci tudi danes prepoznavajo in nagrajujejo izjemno slovensko pokrajinsko raznolikost ter bogato naravno in kulturno dediščino - tako je Mednarodno združenje organizatorjev potovanj za golf Sloveniji podelilo naziv najbolj obetavne golfske destinacije za leto 2015, prizadevamo pa si postati tudi najboljša ribolovna destinacija v Evropi. **Slovenija** je najbolj laskavo priznanje dobila konec septembra **2016**: ocenjena po novih standardih trajnostnega turizma za države je postala **prva zelena destinacija na svetu**, prestolnica **Ljubljana** pa je bila že drugič izbrana med **sto najbolj trajnostnih destinacij**, h katerim se je pridružilo še **16 slovenskih občin**, združenih v blagovno znamko **Slovenia Green**.

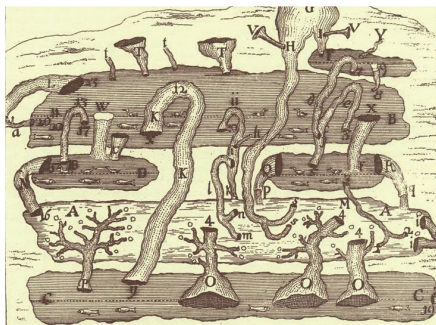
Slovenijo tudi (za)čutimo. Zaradi »love« v imenu in »ljubljenec« v imenu prestolnice Ljubljane popotnike poboža okoli srca, prav zagotovo pa bo še tako razvajenega gurmana po brbončicah. Čeprav se ponášamo s spomenikom Mariji Tereziji, ker nam je nekoč vsilila danes tako ljubi krompir, je slovenska **kulinarika** pravo razkošje okusov, ki so jih znale slovenske ženske na že tako pestrem kulinarnem

zemljevidu med Alpami in Sredozemljem od nekdanj izviro izvabiti iz domačih pridelkov. Ali bi znali naštetih **13 prehrambnih izdelkov**, ki jih je Slovenija zaščitila pri Evropski komisiji? Prav gotovo vam ne bodo povzročali posebnih težav prekmurska gibanica, kraški pršut, ekstra deviško oljčno olje Slovenske Istre, pa še kakšen sir, precej verjetno pa bi se vam zataknilo pri ptujskem lüku, starem imenu za čebulo z odličnimi lastnosti pri kuhanju, ki jo na Ptujskem polju pridelujejo že več kot 200 let. Spoštovanje in zvestoba tradiciji ter naravi izkazujejo na svojih krožnikih tako slovenske kmečke gospodinje kot svetovno uveljavljeni slovenski chefi.

A ob hrani se mora nazdraviti ... in vinu se Slovenci poklonimo že v nacionalni himni. Po Guinnessovi knjigi rekordov se v Mariboru ponášamo z **najstarejšo trto na svetu**, pa tudi sicer ima Slovenija ob Hrvaški in Grčiji **najdaljšo tradicijo vinarstva v Evropi**, ki sega v čas pred rimskim cesarstvom. S povprečno 100 milijonov pridelanih litrov vina spadamo v svetovnem merilu med butične proizvajalce. Dobesedno, saj se na tako majhni površini ponuja toliko različnih terroirjev, mikroklim in različnih vinskih pokrajin, vsaka s svojimi sortami in posebnostmi, da ima kar 70 % slovenskih vin oznako kakovostna in vrhunska vina.

Prav gotovo pa ne gre spregledati niti opojnosti domačega medu. Slovenci smo že od nekdanj **narod čebelarjev**, naša država pa je edina članica Evropske unije, ki je svojo avtohtono čebelo **kranjsko sivko** zaščitila, na pomembnost teh drobnih bitij pa zadnje leto opozarjamo ves svet s pobudo, da Združeni narodi razglasijo 20. maj za svetovni dan čebel.

ZNANOST IN TEHNOLOGIJA

=

•

Znanost je »dejavnost, ki si prizadeva metodično priti do sistematično izpeljanih, urejenih in dokazljivih spoznanj« (SSK). Izhaja iz filozofije, najprej se je razvila na naravoslovnem področju in se šele kasneje razširila tudi na področja družboslovja in humanistike. Tehnologijo razumemo kot celoto tehničnih postopkov in naprav, ki so potrebni za razvoj znanosti in so hkrati njen dosežek. Na Slovenskem so bila prva pomembna središča znanja samostani (Stična, Žiče, Bistra), kjer sta posebej izstopali **medicinska in farmacevtska** dejavnost, na področju moderne tehnologije pa več stoletij **rudnik živega srebra v Idriji**.

Med prve in najbolj vsestranske znanstvenike spada **Janez Vajkard Valvasor** (1641–1693) s svojim življenjskim delom *Slava vojvodine Kranjske* (1689), med najbolj zanimive pa jezuit **Avguštin Hallerstein** (1703–1774), ki je kot kartograf in astronom deloval na Kitajskem. **Anton Janša** (1734–1773) je bil znan po vsej habsburški monarhiji kot začetnik modernega čebelarstva, najbolj znani slovenski matematik je po zaslugi svojih logaritmovnikov **Jurij Vega** (1754–1802). Fizik **Jožef Stefan** (1835–1893) je edini slovenski znanstvenik, ki je odkril enega temeljnih naravnih zakonov (Stefanov zakon o toplotnem sevanju), prav posebno mesto pa zaseda zdravnik in kemik **Friderik Pregl** (1869–1930) kot edini Nobelovec slovenskega rodu, ki si je to najprestižnejšo nagrado na področju znanosti prislužil leta 1923 zaradi izboljšanja mikroanalize.

Slovenci so tudi zelo plodni izumitelji, med starejšimi izumi izstopa npr. fotografija na steklu **Janeza Puharja** iz leta 1842, med modernejšimi pa plastična zadruga **Petra Florjančiča** iz leta 1948. Pri tem ne smemo pozabiti tudi na znanstvene dosežke Slovencev po svetu. Le redkokdo ve, da je oče Boeinga 747 slovenski izseljenec **Joseph Sutter** (1921–2016), da so kolesa lunarnega vozila plod slovenskega raziskovanja **Alberta Volka** (1922–2011) ter da je slovenska potomka **Sunita Williams** (1965–) ženska rekorderka v številu in dolžini vesoljskih sprehodov. Prav tako mnogi ne vedo, da smo imeli v Sloveniji že v 80. letih lastne osebne računalnike (Triglav) in da je Iskrin telefon ETA 85 oblikovalca **Davorina Savnika** (1929–2014) najbolj posneman telefon na svetu, razstavljen v MoMi.

Pomembno prelomnico v razvoju slovenske znanosti predstavljata ustanovitvi **Univerze v Ljubljani** leta 1919 in **Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU)** leta 1938. Danes je za področje znanosti pristojno **Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport**, pomembno vlogo pa ima tudi leta 2004 ustanovljena **Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS)**. Za povezanost ter sodelovanje slovenskih znanstvenikov in drugih vrhunskih strokovnjakov v tujini z domovino skrbi **Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu**.

KNJIŽEVNOST

Razvoj slovenske književnosti lahko razdelimo na šest daljših poglavij. Obdobje **nabožne književnosti in ljudskega slovstva** se začne z zapisom pridge in spovednih obrazcev v Brižinskih spomenikih okoli leta 1000. Na oblikovanje zavesti skupnosti je odločilno vplivalo stilno in idejno bogato protestantsko slovstvo, ki je goreč reformatorski boj povezovalo z iskreno skrbjo za omiko ljudstva. Leta 1550 je Primož Trubar izdal prvi slovenski tiskani knjigi Katekizem in Abecednik, sledila so jima številna zvrstno bogata nabožna besedila protestantskih piscev.

Posvetna umetna književnost je bila rojena v obdobju razsvetljenstva, ki je bil tudi v slovenskih deželah čas optimizma in neomajne vere v moč razuma, zato je tudi literatura tega obdobja radoživa in poučna. Iz potrebe gledališč po uprizorjanju dramskih besedil v slovenskem jeziku začne nastajati tudi slovenska dramatika. Začetke predstavljata deli Antona Tomaža Linharta Županova Micka (1789) in Ia veseli dan ali Matiček se ženi (1790).

Obdobje **romantike** zaznamuje pesniška zbirka Poezije (1847) Franceta Prešerna, ki je konstitutivna za celotno slovensko kulturo. Za drugo polovico 19. stoletja je značilen razvoj proznih zvrsti v smeri **realizma**. Poučno-ljudska smer je dosegla vrh s povestjo Martin Krpan (1858) Frana Levstika.

Na prelomu v 20. stoletje se je začel z zahtevami po avtonomiji umetnosti, individualnem jezikovnem izrazu, originalnosti ter s kritičnostjo do meščanske kulture in tradicije uveljavljati modernizem, značilnosti so prisotne pri Ivanu Cankarju in drugih predstavnikih moderne. Dramatika se uveljavi kot avtonomna literarna zvrst in preseže čas, v katerem nastaja,

Ivan Cankar je s svojimi sedmimi dramami zaslužen, da se odmakne od evropske meščanske drame in z novoromantičnimi in simbolističnimi prviniami povzpne do umetniških višin. Drugi vrh dramatika doseže z deli Slavka Gruma v obdobju ekspresionizma konec 20. let 20. stoletja, predvsem z danes kanonsko grotesko Dogodek v mestu Gogi (1930).

Prva leta po 2. svetovni vojni so bila naklonjena socialnemu realizmu, čedalje močnejši pa je bil tudi modernistični tok, ki je dosegel svoj prvi vrh z romanom Crni dnevi in beli dan (1958) Dominika Smoleta. Predstavniki nove avantgarde so nato razvijali modernistične tehnike vse do jezikovnega eksperimenta in čistega absurda. Po letu 1950 se ob poetični drami pisava oblikuje na način filozofske teze (eksistencialistična drama) ali pa na način groteske in sarkazma (drama absurda). Premik od kritike meščanske etike do kritike režima s klinično študijo družbene represije veličastno ubesedi Drago Jančar v drami Veliki briljantni valček (1985). Izrazito modernistična umetniška beseda je začela z nastopom nove generacije ustvarjalcev v 80. letih 20. stoletja prepuščati literarno polje žanrskemu sinkretizmu in novi senzibilnosti. Avtorji te smeri nimajo odklonilnega odnosa do tradicije, originalnost zanje ni več dogma, izginil je tudi modernistični nemir povezan z nezadostnostjo umetniškega jezika. Skratka, začelo se je obdobje »**po modernizmu**«. Tudi slovenska dramatika v novem tisočletju izgubi zgodovinski naboj in se zasidra v vsakdanjosti slehernika, saj pod drobnogled vzame posameznika, vsakdanje zgodbe, socialno podobo okolja oziroma problematiko malega človeka.

GLASBA

Slovenci smo s svojo glasbeno preteklostjo in sedanostjo enakovreden člen evropskega glasbenega zemljevida. Bogati in zanimivi sta ljudska glasbena dediščina in umetna ustvarjalnost tako v resnih kot zabavnih vrsteh, neadrtalčeva piščal – 50.000–60.000 let stara stegenica jamskega medveda z luknjicami, najdena v jami Divje babe, pa velja za najstarejše najdeno glasbilo na svetu.

Ljudska glasbena dediščina večglasnega petja, citer, cimbal, godal in pihal se ohranja in razvija na različne načine: folkloristično sledeč etnomuzikološkim zapisom (npr. skupine **Tolovaj Mataj**, **Kurja koža**, **Volk Folk**, **Vruja**, **Beltiška banda** ...), skozi interpretacije sodobne urbane glasbe (**Katalena**, **Brina**), v popularni glasbi (**Vlado Kreslin**, **Rudi Bučar**, **Magnifico** ...) in jazzu (**Renato Chicco**, tudi **Tone Janša** in **Kaja Draksler**...). Ljudska glasba je seveda tudi eden od izvorov t. i. narodnozabavne glasbe, nad katero je ves alpski prostor navdušil **Ansambel bratov Avsenik**.

Slovenski prostor se je zapisal tudi v atlase ljubiteljev klasične glasbe. Iz Slovenj Gradca je v svet odšel velikan romantičnega samospeva **Hugo Wolf** v Piranu se je rodil violinistični virtuoz in avtor znamenitega rokokojskega »Vražjega trilčka« **Giuseppe Tartini**, že v 16. stoletju pa je svoj izvor v podpisu poudaril mojster motetov in madrigalov **Iacobus Gallus Carniolus**. V obdobju romantike je v Parizu svoje skladbe objavljala skladatelj in pianist **Jurij Mihevec**, v zadnjih desetletjih pa svet pozorno spremlja enega vodilnih evropskih glasbenih avantgardistov **Vinka Globokarja**. Vmes je slovensko občinstvo z izbruhom elementov glasbe 20. stoletja vznemiril ekspresionist **Marij Kogoj**.

Pomemben del glasbenega utripa Slovenije prispeva vse od leta 1960 **Jazz festival Ljubljana**, ki je menda najstarejši v Evropi. Organsko je povezan z **Big bandom slovenske nacionalne radiotelevizije**, ki je na zapuščini nekaterih predvojnih ansamblov nastal takoj po koncu 2. svetovne vojne ter se pod mojstrskim vodstvom **Bojana Adamiča** in **Jožeta Privška** povzpел do vrhunske ravni. Enako velja za vrsto njegovih solistov in nekatere samostojne inštrumentalne ter vokalne zasedbe, mdr. za gospelsko senzacijo **New Swing Quartet** za rod izjemno nadarjenih, kreativnih in tudi formalno visoko izobraženih mladih glasbenikov – nekatere (npr. **Sama Salamuna**, **Jureta Pukla**, **Marka Črnčec**) uvrščajo ugledni svetovni kritiki kar med najzanimivejše in najvplivnejše mlade jazziste na svetu.

Slovenska popularna glasba je v svetu manj znana, kot bi si zaslužila, saj so zlasti popevke iz t. i. zlatih let **slovenske popevke** od začetka 60. let do sredine 80. let prejšnjega stoletja nastajale v sodelovanju odličnih komponistov, vokalistov in tekstopiscev, med katerimi so bili tudi vrhunski pesniki. Po celi Jugoslaviji so bile dobrodošle npr. pop skupina **Pepel in kri**, rockerske zasedbe **Srce**, **September**, **Buldožer**, **Oko** in **Lačni Franz**, heavy metalci **Pomaranča**, pionirji punka **Pankrti**, novovalovci **Videosex** in kantavtor **Tomaž Pengov**. V zadnjih letih pa tudi na večje svetovne odre stopajo rockerji **Siddharta** (ti celo deloma s slovenščino) in **Elvis Jackson**, rapper **N'foko**, »elektronika« **Umek** in **Gramatik**, ter seveda svetovna zvezda različnih avantgardističnih slogov, skupina **Laibach**.

LIKOVNA
UMETNOST,
ARCHITEKTURA IN
OBLIKOVANJE

Na Slovenskem so se srečevale različne kulture, ki so vplivale na umetnostno podobo dežele. Umetniška dela so sprva ustvarjali tuji mojstri. V nekaterih slovenskih mestih so še vidni rimski ostanki, sicer pa večinoma kažejo podobo, ki jih približuje mestom nekdanje Avstro-Ogrske; v obmorskih je viden beneški vpliv.

Umetnosti na Slovenskem sta slovenski značaj začeli izrisovati romanika in gotika s stavbarskimi in podobarskimi delavnicami, v katerih so že delovali domači mojstri. Medtem ko se je renesansa pokazala le v obrisih, je celovito podobo slovenske umetnosti oblikoval barok z odličnimi primeri cerkvene in posvetne gradnje ter njene kiparske in slikarske opreme.

Zlato dobo slovenskega slikarstva so z realizmom po letu 1870 začeli mojstri krajine, tihožitij in portreta **Janez in Jurij Šubic**, **Jožef Petkovšek**, **Antona Ažbe** in **Ivana Kobilca**. Na prelomu stoletja so jim sledili impresionisti **Rihard Jakopič**, **Ivan Grohar**, **Matiya Jama** in **Matej Sternen**, po 1. svetovni vojni ekspresionisti **Božidar Jakac**, ki je tudi pionir slovenske grafike, ter **France** in **Tone Kralj**. Pred 2. svetovno vojno so začeli ustvarjati slikarji, ki so slovensko slikarstvo zaznamovali vsak s svojim intimnim likovnim izrazom: **Zoran Mušič**, **France Mihelič** in **Lojze Spacal**.

Z obnovo Ljubljane po potresu leta 1895, ki jo je vodil **Maks Fabiani**, se je začela moderna arhitektura na Slovenskem. Tej je najpomembnejši pečat s številnimi deli vtisnil **Jože Plečnik**. Ena prvih nalog kiparstva tega časa je bila postavitev spomenikov slovenskim kulturnikom; njihovi avtorji so prvi akademsko izšolani kiparji **Alojz Gangl**, **Ivan Zajec** in **Franc Berneker**.

Po 2. svetovni vojni so se slovenski kiparji ob javnih naročilih ukvarjali tudi s povsem osebnimi umetniškimi iskanji. V slikarstvu

je skrajen odmik od predpisanih vzorcev pomenila neoavantgardna **skupina OHO** s svojim konceptualizmom. Vzporedno so zlasti po letu 1970 nastopili slikarji, ki so raziskovali druge avantgardne pristope: **Franc Novinc**, **Boris Jesih**, **Nejc Slapar** in **Franc Vozelj**. Kreativna moč slovenskih likovnikov je dosegla zavidljivo stopnjo; ljubljanska likovna akademija je izobrazila številne umetnike, ki so se mednarodno uveljavili.

Povojno modernistično arhitekturo, pogosto imenovano kar socialistična, je najmočnejše zaznamoval **Edvard Ravnikar**. V tem času je stopilo v ospredje industrijsko oblikovanje, katerega ikona je stol Rex, ki ga je leta 1953 oblikoval **Niko Kralj**. Večja podjetja so odprla lastne oblikovalske oddelke, na ljubljanski univerzi pa je bila v 60. letih ustanovljena oblikovalska smer, kjer so študirale generacije slovenskih oblikovalcev – tudi **Saša J. Mächtig**, avtor legendarnega kioska K 67.

Po letu 1991 so se slovenski umetniki soočili z novo družbeno in gospodarsko stvarnostjo. Novo slovensko arhitekturo poleg drugih ustvarja biro **Sadar + Vuga**, oblikovalsko tradicijo nadaljujeta **Nika Zupanc** s svetili in **Lara Bohinc** z nakitom. Nove izrazne oblike, ki jih določata stilna in konceptualna raznolikost, raziskujejo številni slikarji, kiparji in multimedijски umetniki različnih generacij. Pomembni ustvarjalni področji pa, kot že desetletja prej, ostajata tudi fotografija in knjižna ilustracija.

Dosežke slovenske umetnosti predstavljajo **Muzej za arhitekturo in oblikovanje**, **Narodna galerija**, **Moderna galerija**, **Muzej sodobne umetnosti** in **Mednarodni grafični likovni center**.

**UPRIZORITVENE
UMETNOSTI
IN FILM**

Gledališko dejavnost v slovenščini zaznamo že v srednjem veku, a za pravi začetek te umetnosti velja **uprizoritev Linhartove Županove Micke** v Ljubljani tik pred koncem 18. stoletja. Do 2. svetovne vojne je bilo gledališko dogajanje zaznamovano s prizadevanji za vzpostavitev stalnega gledališkega delovanja v domačem jeziku na umetniški ravni, po njej pa se je odrska umetnost okrepila in razvila ter se z mnogimi institucionalnimi in eksperimentalnimi projekti postavila ob bok svetovni gledališki produkciji. **Ignacij Borštnik, skupina OHO, Missa in a minor v Slovenskem mladinskem gledališču**, kulturna kura iz predstave *Gratinirani možgani* Gledališča *Pupilije Ferkeverk, Neue slovensche Kunst in Gledališče Ane Monró* so samo nekateri poudarki iz bogatega slovenskega gledališkega prostora.

Slovensko **lutkarstvo** je na umetniško pot popeljal **Milan Klemenčič** v začetku 20. stoletja. Danes predvsem **Lutkovno gledališče Ljubljana** in **Mini teater** skrbita za gostovanja in kvalitetne, tudi mednarodne festivale ter odlično domačo produkcijo.

Prva **filmska projekcija** na Slovenskem se je zgodila konec 19. stoletja, **leta 1899**. Šest let kasneje je Slovenija dobila prvega slovenskega filmarja **dr. Kala Grossmana**, po katerem se danes imenuje tudi festival fantastičnega filma, do 1. svetovne vojne pa so vsa večja mesta v Sloveniji že imela svoje kinematografe. V 30. letih je bil posnet prvi slovenski celovečerni film *V kraljestvu zlatoroga*, ki ga je režiral **Janko Ravnik**, kmalu zatem so sledili še drugi filmi v

slogu gorniškega oz. domovinskega filma. V drugi polovici 20. stoletja vznikne žanr filmov, posnetih po literarnih predlogah (npr. *Deseti brat* in *Na klanecu Vojka Duletića*), po 2. svetovni vojni je razmah doživel partizanski film. Film *Na svoji zemlji Franceta Štiglica*, ki je bil posnet leta 1948, velja za prvi slovenski celovečerni (zvočni) film. Predstavnik slovenskega komercialnega filma je **Francišek Čap**, ki je posnel več celovečercev, med drugim dva filma slovenske klasike: *Vesna* in *Ne čakaj na maj*. 60. leta zaznamuje **Boštjan Hladnik** s svojim filmskim modernizmom. Po osamosvojitvi leta 1991 slovenska filmska produkcija dobi veliko novih imen, režiserje t. i. starejše in mlajše generacije. Za področje filma na državni ravni v Sloveniji skrbi Slovenski filmski center.

Balet in sodobni ples sta na Slovenskem doživela največji razvoj po 2. svetovni vojni. Plesalca **Pia** in **Pino Mlakar** sta med seboj povezovala obe plesni zvrsti, poleg njiju je ena od osrednjih figur slovenskega sodobnega plesa **Ksenija Hribar**, razvijal pa se je tudi v plesni šoli **Mete Vidmar**. Klasični program baletnih hiš v Mariboru in Ljubljani se zlasti v zadnjih letih posodablja in dopolnjuje s sodobnimi plesnimi predstavami, ki doživljajo mednarodne uspehe. Tovrsten koncept posodabljanja repertoarja sta začrtila **Edward Clug** v Mariboru in **Darinka Lavrič Simčič** v Ljubljani. Na področju družabnega plesa pa je po osamosvojitvi Slovenije velik mednarodni uspeh z veliko osvojenimi priznanji na svetovnih prvenstvih dosegel športni ples.

ŠPORT

Slovenci smo od nekdaj tesno povezani z naravo in s športnim udejstvovanjem. Predvsem v individualnih in ekstremnih športih se slovenski športniki uvrščajo v svetovni vrh in imajo v lasti več rekordov. Med njimi velja izpostaviti ekstremnega kolesarja **Jureta Robiča**, ki je edini petkrat zmagal na ultramaratonski dirki preko Amerike (RAAM; 4.800 km, prevoženih v manj kot desetih dneh). V zgodovino so se zapisali alpinist **Tomaž Humar** s prvim samostojnim vzponom na Anapurno 1 (8.091 m), **Davo Karničar** kot prvi smučar z Mount Everesta in plavalec **Martin Strel** z najdaljšim plavalnim potovanjem (reka Amazonka, 5.268 km). Najbolj ekstremna pa je olimpijska zgodba **Petre Majdič**, slovenske smučarske tekačice, leta 2010 na OI v Vancouveru: na ogrevanju se je hudo poškodovala, vendar je vseeno nastopila na vseh etapah sprinterske preizkušnje in v finalu osvojila bronasto medaljo. Njene besede po koncu te življenjske tekme so bile: »Ta medalja je posuta z diamanti, ne zlata.«

Tudi slovenski »klasični« športniki na svetovnih prvenstvih in olimpijskih igrah dosegajo vrhunske rezultate. Med njimi izstopa smučanje, tradicionalno najbolj priljubljeni slovenski šport. Med najpomembnejšimi alpskimi smučarji so **Bojan Križaj**, **Rok Petrovič**, **Mateja Svet** in predvsem **Tina Maze**, najboljša slovenska smučarka po številu zmag v svetovnem pokalu, doseženih rekordih in številu točk. Drugi zimski šport, ki Slovincem prinaša izjemne rezultate, so smučarski skoki: na planiških skakalnicah se od prve postavitve leta 1934 podirajo svetovni rekordi: **Janez Polda**, **Franci Petek**, **Primož Peterka** in **Peter Prevc** so le nekatera imena, ki so zaznamovala svetovno prizorišče. V ostalih snežnih disciplinah se v biatlonu odlikuje **Jakov Fak**, v deskanju na snegu **Žan Košir**, v hokeju **Anže Kopitar**.

Tudi v naslednjih športnih panogah Slovenci puščamo sledi na mednarodni ravni: v 30. letih prejšnjega stoletja je gimnastičar **Leon Štukelj** osvojil 6 olimpijskih medalj, v 60. letih pa je tri dobil Miro Cerar. Našo državo so na OI najuspešneje zastopali veslač **Iztok Čop**, strelec **Rajmond Debevec**, jadrallec **Vasilij Žbogar** in judoistka **Urška Žolnir**. Izrednega pomena so medalje in rekordi paraolimpijcev, zlasti plavalca brez nog in roke **Darka Đurića** in strelke paraplegičarke **Veselke Pevec**.

Glede na naravne danosti smo Slovenci od nekdaj gojili tudi planinstvo. V zavest se nam je zapisal **Jakob Aljaž** kot kupec vrha najvišje slovenske gore in simbola slovenstva, Triglava, ter postavitelj stolpa na vrhu. Izjemne dosežke so in še dosegajo alpinisti **Štane Belak - Šrauf**, **Tomo Česen**, **Martina Čufer**.

Na koncu velja omeniti, da neprofesionalni športniki v Sloveniji ne ostajamo le navdušeni gledalci ali zagrizeni navijači, temveč se tudi sami ljubiteljsko precej ukvarjamo s športom. V državi obstaja okrog 3.000 športnih društev, v katera je vključenih okrog 400 tisoč prebivalcev Slovenije. Približno petina prebivalcev se redno ukvarja s športom. Posebej priljubljeni so športi v naravi. Med letnimi izstopata pohodništvo in kolesarjenje, med zimskimi pa smučanje. Tudi ekipni športi, kot so košarka, nogomet, rokoment in odbojka, so priljubljeni, slovenske ekipe pa se vsaj v evropskem merilu večkrat uvrstijo med najboljše. Aktivni smo tudi pri adrenalinskih športih: jadralnem padalstvu, raftingu, jamarstvu, soteskanju, plezanju. Šport nam enostavno predstavlja pomemben način preživljanja prostega časa, zato rečemo »Kdor ne skače, ni Sloven'c!«

SPLETNI DOSTOP DO SLOVENSKE KULTURE

Kulturnik je vstopna točka do slovenske kulture in bogastva njenih spletnih virov. Z orodjem je iskanje lažje in hitrejše, zadetki pa so uporabnejši od tistih, ki jih najdejo komercialni iskalniki. Kulturnik išče po 50 digitalnih zbirkah, preleti 80 blogov in podkastov ter obišče 300 kulturnih spletišč. Sveže kulturne novice, intervjuje in ocene črpa iz 50 spletnih medijev ter sledi informacijam na družbenih omrežjih.

www.kulturnik.si

Culture.si je spletno mesto z gradivom o kulturi in umetnosti v Sloveniji v angleškem jeziku, je enciklopedija, imenik ter generator mednarodnih povezav. V petih letih je zraslo več zajetnih zbirk podatkov, ki so na voljo brezplačno za nadaljnjo rabo: avtorska in referenčna predstavljena besedila o ustvarjalcih, festivalih in prizoriščih, galerije fotografij in logotipov, naslovi s kontakti itn. Culture.si predstavlja podatke tudi v obliki interaktivnih infografik: letni koledar festivalov v Sloveniji, zemljevid sveta s kraji predstavitev naših ustvarjalcev, pregled evropskih kulturnih projektov naših producentov v zadnjih petnajstih letih.

www.culture.si

Spletišči Culture.si in Kulturnik.si je na pobudo Ministrstva za kulturo Republike Slovenije zasnovalo Društvo Ljudmila, laboratorij za znanost in umetnost, ki ju dnevno ureja in razvija od leta 2011.

SLOVENISTIKE NA TUJIH UNIVERZAH

Universidad de Buenos Aires	Eberhard-Karls-Universität Tübingen
Universidad Nacional de La Plata	Akademia Techniczno-Humanistyczna, Bielsko Biąta
Alpen-Adria Universität Klagenfurt	Uniwersytet Gdański
Universität Wien	Uniwersytet Śląski, Katowice
Karl-Franzens-Universität Graz	Uniwersytet Jagielloński, Kraków
Université Libre de Bruxelles	Uniwersytet Łódzki
Universiteit Gent	Uniwersytet Warszawski
Sofijski universitet »Sv. Kliment Ohridski«	Universidade de Lisboa
Univerzitet u Sarajevu	Universitatea din București
Masarykova univerzita v Brně	Moskovskij gosudarstvennyi universitet
Univerzita Pardubice	Permskij gosudarstvennyj universitet
Univerzita Karlova v Praze	Sankt-Peterburgskij gosudarstvennyj universitet
Institut national des langues et civilisations orientales, Paris	Univerzita Komenského v Bratislave
Sveučilište u Zadru	Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
Sveučilište u Zagrebu	Univerzitet u Beogradu
Università degli studi di Napoli »L'Orientale«	Univerzitet u Novom Sadu
Università degli Studi di Padova	Universidad de Granada
Università di Roma »Sapienza«	Kyjivskij nacionalnyj universitet Tarasa Ševčenka
Università degli Studi di Trieste	Lvivskij nacionalnyj universitet Ivana Franka
Università degli Studi di Udine	University College London
Tokyo University of Foreign Studies	The University of Nottingham
Rikkyo University, Tokyo	Cleveland State University
Beijing Foreign Studies University	University of Kansas, Lawrence
Vilnius universitetas	University of Washington, Seattle
Eötvös Loránd Tudományegyetem	
Berzsenyi Dániel College, Szombathely	
Univerzitet »Sv. Kiril i Metodij«, Skopje	
Humboldt-Universität zu Berlin	
Universität zu Köln	
Ludwig-Maximilians-Universität München	
Universität Regensburg	

KOORDINATOR PROJEKTA

Univerza v Ljubljani,

Filozofska fakulteta

Oddelek za slovenistiko

Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik

Program Slovenščina na tujih univerzah

Aškerčeva 2, SI-1000 Ljubljana

+386 1 241 8675

stu@ff.uni-lj.si

www.centerslo.si

Mojca Nidorfer Šiškovič,

vodja programa

Damjan Huber,

strokovni sodelavec programa

Sodelujoči v projektu:

- tuje univerze, kjer so slovenistike
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije
- Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije in diplomatska predstavništva po svetu
- Društvo Ljudmila, laboratorij za znanost in umetnost